

Fatma AYVAZ

Mardin'de Kadın İşgücü

Mardin, bugüne kadar çok sayıda kültür ve medeniyete ev sahipliği yapmış ve halen çok kültürlü yaşam tarzı ile de dünyaya örnek gösterilebilecek bir hoşgörü ve güven ortamına sahip, mimari, etnografik, arkeolojik, tarihi ve görsel değerleri ile zamanın durduğu izlenimini veren; verimli ovaları, stratejik konumu, turizm potansiyeli, genç ve dinamik nüfusu ile de girişimcilerin ilgisini çeken, Güneydoğumuzun şirsiel kentlerinden biridir .

Son günlerde ekonomik açıdan güzel gelişmeler olan Ülkemiz ve böylesine nadide bir yere sahip olan Mardin ilinde yapılan projelerin varlığı, globalleşen dünyada en büyük yatırımın insan odaklı olması nedeniyle, bölge in-

sanının refah düzeyinin artması ve ülkemizin kalkınması adına önemli ve dikkate değer girişimlerdir.

Özellikle bu projelerin başında kadın ve çocuklara yönelik olanlar dikkat çeker. Bazı projeler, bilhassa kadınların istihdam edilebilirliklerini artırmanın yanında, katılımlarını teşvik ederek önündeki engelleri azaltmak ve sosyal statülerinin iyileştirilmesine hizmet etmekle birlikte, kadın hakları konusunda farkındalık sağlanması, bu projelerin ana hedefleridir.

Bu amaçlar doğrultusunda desteklenecek projelerle, sıradan bir hayat geçiren, gündelik işlerinin arasında sıkışmış kalmış bölge kadınlarının sosyal hayata katkılarını sağlamakla birlikte, meslek edindirme ve istihdam projeleri yoluyla iş yaşamına ve bölge ekonomisine katkılarının artırılması en büyük kazanım olacaktır. Geleceğe yatırım açısından bakıldığında yürütülen ve yürütülmekte olan projelerin meyvelerini toplayacağız.

Bu kapsamda desteklenen SODES projeleri ve bunların Mardin'deki dağılımına bakıldığında:

GAP bölgesinde 1995 yılında kurulan ve hedef kitlesi genç kız ve kadınlar olan ÇATOM'un, (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri) Mardin'de yürüttüğü, "Kişisel Becerilerimiz Yöresel Yemeklerimiz", "Parmaklıklar Arında Yeşeren Umutlar", "Geleneksel Kıyafet Tasarım ve Üretim" gibi projeler sayesinde kadınlar, güçlenerek ve özgüvenlerini kazanarak, toplumda kendilerini daha rahat ifade edebilme imkânına sahip olmuşlardır.

Ayrıca ÇATOM kadar Mardin'de kadınlara yönelik desteklediği projelerle adından söz ettiren pek çok dernek,

kurum ve kuruluşlarda vardır. Bunlardan biride Mardin merkezli bir dernek olan TÖRKAD (Töre Cinayetlerini Önleme ve Kadın Potansiyelini Değerlendirme Derneği)tır. Kadın bilincini geliştirmek amacıyla yürüttüğü projelerle dikkat çeken bu derneğin, “En Güzel Sanatçılar” ve “Bizim Mutfak” projeleri kendinden bir hayli söz ettirmiştir.

Ayrıca yine aynı dernek tarafından 2012 yılı itibariyle yürütülmekte olan “Mardin Kadın Merkezi Projesi” sayesinde kadınlara yönelik garson yetiştirme kursu, yabancı dil eğitimi ve aşçılık kursu verilmektedir. Zengin mutfağıyla bilinen Mardinde, kadınların öğrendiği teorik bilgilerin yanı sıra onları pratiğe dökme becerisi kazandıklarını da ifade etmek mümkündür. Zira aşçılık kursunda elde ettikleri becerileri uygulamaya başarılı bir şekilde geçirdikleri rahatlıkla söylenebilir.

Mardin’de kadınlara yönelik önemli girişimlerde bulunan derneklerden biri de Yağmur Eğitim Kültür Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği’dir. Bu dernek tarafından yürütülen, “Mardin’de Kadınlar Öğrendikçe Güçleniyor Projesi” kapsamında kadın evi oluşturulmuş ve kadınlara spor, güzel sanatlar, geleneksel Türk sanatları ve el sanatları kursları verilmiştir. Ayrıca öğrencilere eğitim materyalleri desteği, seminer ve geziler yapılmıştır.

GAP Kadın ve Çocuk Derneği tarafından “Erken Çocukluk Döneminde Sosyal Becerilerin Geliştirilmesi Projesi” tamamlanmıştır. Yine aynı derneğin yürüttüğü “Mardin Kadın İş Gücünün Artırılması” istihdam projesiyle atölye oluşturup kadınlara hazır giyim sektöründe ara eleman yetiştirme ve proje kapsamında oluşturulan sabun atölyesinde sabun üretimi kursuyla kadınların istihdamı desteklenmektedir.

Mardin’de kadın istihdamını ve onların cemiyet içinde kendilerini daha iyi ifade edebilmelerini sağlamak amacıyla söz konusu projeleri yürüten başka kurumlar da vardır: Mardin Halk Eğitim Merkezi’nin bu amaçla yürüttüğü projeler önemlidir. Özellikle tekstil alanında yürütülen “Nitelikli Bayan Tekstilciyim” ve “Saraciye Ke-

simcisi ve Deri Çanta İmalatı” projeleri kapsamında yapılan çantalar, kadınların ihtiyaçlarının giderilmesini sağlamıştır. Yine aynı proje halen, “Saraciye Kesimcisi ve Deri Çanta Yapımı-2 Projesi ” adı altında devam etmektedir.

Mardin KAMER Vakfı tarafından “Kadınlarla Buluşuyoruz Projesi”, Mardin İş Kadınları Derneği tarafından “Mardin ilinde Genç Kız ve Kadınlara Yeni İstihdam Alanlarının Açılması Projesi” ve “İlk Adım Eğitim Projesi” de Mardin’de yürütülmüş olan diğer projelerdir.

Söz konusu yürütülen SODES projeleri sadece Mardin merkezle sınırlı kalmamıştır. Aynı zamanda ilçeler kapsamında da kadınlara yönelik yürütülen projelerle kadın istihdamı ve gelişimine katkı sağlanmaktadır.

Nusaybin Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından yürütülen, “Nusaybin Kadın ve Çocuk Merkezi”, yine “Nusaybin Kadın Ve Çocuk Merkezi-2 Projeleri” ile proje kapsamında kadın merkezi oluşturulmuş ve kadınlara güzel sanatlar, el sanatları, grafik tasarım, geleneksel Türk sanatları kursları verilmiştir. Ayrıca kuaför, takı tasarım ve bilgisayar destekli nakış eğitimi kursları da bayanların dikkat ve ilgilerine mazhar olmuştur. Çocuklar için okul öncesi eğitimi düzenlenmiştir. Kadın ve çocuk merkezlerinde, anne olan kadınların daha verimli eğitim alabilmeleri ve çocuklarının okul öncesi gelişimlerinin tamamlandığı mekânların varlığı da son derece önemli bir konumdur.

Ayrıca Mardin’imizin güzel ilçelerinden Derik’te de, Derik Köylere Hizmet Götürme Birliği tarafından “Kadınlar Kültür Merkezinde Buluşuyor” ve “Kadınlar Kültür Merkezinde Buluşuyor-2 Projeleri” yürütülmüştür. Proje kapsamında kadın merkezi oluşturulmuş ve kadınlara güzel sanatlar, el sanatları, bilgisayarlı muhasebe ve hazır giyim sektörüne ara eleman yetiştirme kursu verilmiştir.

Mardin Mazıdağı Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu tarafından yürütülen “Mazıdağı Kadın Mesleki Eğitim Danışmanlık Ve Dayanışma Merkezi Projesi” kadın eğitimini sağlamak amacıyla önem taşır.

Faaliyet içerikli olan bu SODES projelerinin yanı sıra bölgenin hâlâ kanayan bir yarası olan terör olaylarına ilişkin projeler hayati önem arz eder. Bu kapsamda yürütülen Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi (KDRP)

dikkat çeker. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde terör ve güvenlik kaygılarıyla yaşadıkları yerlerden göç etmek zorunda kalan vatandaşlarımızdan gönüllü olarak eski yerleşim yerlerine geri dönmek isteyenlerin geri dönüşlerinin kolaylaştırılması adına yürütülen projelerdir. Bahsi geçen kişilerin ekonomik ve sosyal durumlarının iyileştirilmesini amaçlayan bu proje özellikle kadın, genç ve çocukları hedefleyen sosyal konulu çalışmaları içermektedir. Bu kapsamda “Anne Çocuk Eğitim Yuvaları Projesi” yürütülmüş ve bu projeden artan bütçe ile Mardin Valiliği Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından Yalımköy Beldesi ve İstasyon Mahallesinde “Aile Destek Merkezleri” proje kapsamında oluşturulmuştur. Ayrıca Kızıltepe Kaymakamlığı Köye Hizmet Götürme Birliği tarafından da “Kadın Eğitimi ve Rehabilitasyonu Merkezi Projesi” başarılı bir şekilde yürütülmüştür.

Türkiye’de sürdürülebilir gelişimi sağlamak için, kadınlara yönelik istihdam fırsatlarına imkân veren ve kadınların çalışma hayatına katılım oranlarının artırılması, hayati bir önem taşımaktadır. Bu vasıta ile yürütülen projeler, Mardin ve çevresindeki kadınların eğitilerek, cemiyet içinde kendilerini ifade edebilmesi ve refah düzeylerinin artırma fırsatlarını elde etmeleri bakımından bir hayli önem arz etmektedir.

Kadın istihdamının artırılmasına yönelik projelerin daha çok desteklenmesi ve kadın işgücünün daha çok artırılması dileğiyle.